

۱- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

- ① طبیب را چون روز شود بگیرند و نزدیک این مستسقی برند.
 ② غم و ضجرتی سخت بر من دست یافت.
 ③ بعضی مشایخ او را مهجور کردند از جهت مذهب و دین.
 ④ هر عصب و فکر به منع بی شاعبه ایمان وصل بود.

۲- بیت: «آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است / با دوستان مروّت با دشمنان مدارا» با کدام بیت قرابت مفهومی ندارد؟

- ① مه نور از آن گرفت کز شب نرمید
 ② بختش یار است، هر که با یار بساخت
 ③ اهل دل را به دل و اهل نظر را به نظر
 ④ ما و دشمن دوستی، این رسم، رسم تازه ای است
 ⑤ گل بوی بدان یافت که با خار بساخت
 ⑥ بردارد کام، هر که با کار بساخت
 ⑦ دوست داران زبان را به زبان باید جُست
 ⑧ ورنه هر مو بر تن ایّام دشمن، دشمن است

۳- کدام اسم مرکّب از «اسم و بن مضارع» ساخته شده است؟

- ① نوآموز
 ② خودنویس
 ③ نخست وزیر
 ④ گوشمال

۴- کدام دو بیت تماماً با مفهوم بیت «درنیابد حال پخته هیچ خام / پس سخن کوتاه باید، والسّلام» تناسب دارد؟

- الف) عقل کجا پی برد شیوه سودای عشق
 ب) گفتم از شرح حدیث عشق، زاهد را چه سود؟ بی اثر گویا غلط بانگی به گوش کر زدم
 ج) بیگانه را ز راز دل ما چه آگهی
 د) از سعی راه عشق به پایان نمی رسد
 ① ب، ج
 ② الف، ب
 ③ ب، د
 ④ الف، د

۵- آرایه های برابر همه بیت ها به جز بیت گزیده همگی درست هستند.

- ① نهان شدی ز من، ای آفتاب چهره، همانا / چو ذره شیفته عمری نه در هوای تو بودم؟ (ایهام، استعاره)
 ② دل ندانم ز خدنگ که به خون خفت ولی / آن قدر هست که مژگان تو خون آلود است (مجاز، کنایه)
 ③ کاملان هرگز رواج ناقصان را نشکنند / آب حیوان زان نهان شد تا مگوی بهتر است (حسن تعلیل، تلمیح)
 ④ تو را که بهر سفر توشه چین است ضرور / نگشته تا که خموش آتش بقا، برخیز (تشبیه، اغراق)

۶- ترکیب مشخص شده در همه گزینه ها ترکیب وصفی است به استثنای گزیده

- ① با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی
 ② فخری که از وسیلت دون همتی رسد
 ③ گریه شام و سحر سُکر که ضایع نگشت
 ④ معیار دوستان دغل روز حاجت است
 ⑤ کاین زمان گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست
 ⑥ گر نام و ننگ داری از آن فخر عار دار
 ⑦ قطره باران ما گوهر یکدانه شد
 ⑧ قرضی برای تجربه از دوستان طلب

۷- در همه ابیات زیر، به جز بیت آرایه «جناس همسان» موجود است.

- ① ای گدایان خرابات، خدا یار شماست
 ② خرّم تن او که چون روانش
 ③ گر آمدم به کوی تو چندان غریب نیست
 ④ نالم به دل چو نای من اندر حصار نای
 ⑤ چشم انعام مدارید ز آنعامی چند
 ⑥ از تن برود، سخن روان است
 ⑦ چون من در آن دیار هزاران غریب هست
 ⑧ پستی گرفت همت من زین بلند جای

۸- در همه ابیات زیر به جز بیت «جناس همسان» وجود دارد.

- ① بر دوخته ام دیده چو باز از همه عالم
 ② دوش چون در شکن طره شب چین دادند
 ③ صد هزاران گل شکفت و بانگ مرغی برنخاست
 ④ دلا ز رنج حسودان مرنج و واثق باش
 ⑤ تا دیده من بر رخ زیبای تو باز است
 ⑥ مژده آمدن آن صنم چین دادند
 ⑦ عندلیبان را چه پیش آمد هزاران را چه شد
 ⑧ که بد به خاطر امیدوار ما نرسد

۹- در عبارت «ما در چشم تو حقیر می‌نمایم که گذارد این سخن جایز می‌شمیری! گفت مخدوم در چشم سه طایفه سبک نماید: بنده فراه سخن که ادب نداند و گاه و بیگاه در خواست و نشست و چاشت و شام با ایشان برابر باشد.» چند غلط املائی وجود دارد؟

- ۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۰- در عبارت زیر چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

«این کتاب، داستان تمثیلی بلندی است که عمده‌ترین اندیشه‌های عرفانی تا عصر حافظ را به زبان رمز در خود جای داده است. در خلال این داستان قصه‌های کوتاهی نیز بر سیل تمثیل روایت می‌شود.»

- ۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

۱۱- در همه گزینه‌های غلط املائی وجود دارد به جز گزینه

- ۱) عروس تبع را زیور به ز فکر بکر می‌بندم
۲) برهنگان طریقت به نیم جو نخرند
۳) روی تو کس ندید و هزارت رقیب هست
۴) معنی آب زندگانی و روزه ارم
بود کز نقش ایام به دست افتد نگاری خوش
قبای اطلس آن کس که از هنر آری‌ست
در غنچه‌ای هنوز صَدّت عندلیب هست
جز طرف جویبار و می خوشگوار چیست

۱۲- در متن زیر به ترتیب چند واژه «وندی، مرکب و وندی - مرکب» وجود دارد؟

«خانه یک اتاق داشت. خانه کهن سالی بود و بر سر هم نکبت‌بار، عاری از امکان آسایش در همان یک اتاق زندگی خود را متمرکز کرده بود. گاه به گاه به دیدارش می‌رفتم و کنار پنجره می‌نشستم.»

- ۱) سه، یک، یک (۲) دو، دو، دو (۳) سه، یک، دو (۴) دو، یک، یک

۱۳- در عبارت «پادشاه زاده‌ای را که علامات اقبال و عمارات دولت در افعال وی واضح است و در عمارت دستی چون ابر نیسان مبارک دارد و کاردان وافر حزم، کامل خرد و صایب رای باشد باید قدر دانند و شکر آن به سزاتر بگذارند.» چند غلط املائی هست؟

- ۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۴- مفهوم عبارت زیر با کدام بیت تناسب معنایی کمتری دارد؟

«و من هم از آن حساب و توقف و پرسش قیامت بترسم که وی می‌ترسد.»

- ۱) حساب خود، نه کم گیر و نه افزون
۲) پیش از آن کن حساب خود که تو را
۳) خود حساب از پرسش روز حساب آسوده است
۴) هم امروز از پشت بارت بیفکن
منه پای از گلیم خویش بیرون
دیگری در حساب گیرد سخت
نیست پروایی ز میزان مردم سنجیده را
میفکن به فردا مر این داوری را

۱۵- کدام گزینه مفهوم نزدیک تری به دو بیت زیر دارد؟

سحر دیدم درخت ارغوانی کشیده سر به بام خسته جانی
به گوش ارغوان آهسته گفتم بهارت خوش که فکر دیگرانی

- ۱) به زان نبود که برگ عزلت سازیم
۲) بنوازی ار گدایی به تفقد و عطایی
۳) از بدان نیکی، بدی از نیکوان شایسته نیست
۴) دل وصف او به نیکی کردی همیشه، آری
چشم از بد و نیک خلق پیش اندازیم
نکنی از این زبانی، نرسد از آن شکست
راستی عیب نمایان می‌شود در تیر مار
چون عشق سخت گردد دل کژ کند روایت

۱۶- مفهوم نوشته شده در مقابل کدام بیت نادرست است؟

- ۱) برداشته دل ز کار او بخت / درماند پدر به کار او سخت (بدایایی عاشق و درماندگی دیگران)
۲) گرچه ز شراب عشق مستم / عاشق تر ازین کنم که هستم (آرزوی افزونی عشق)
۳) کز عشق به غایتی رسانم / کاو ماند اگرچه من نمانم (ترجیح معشوق بر خود)
۴) گویند ز عشق کن جدایی / این نیست طریق آشنایی (وفاداری معشوق)

۱۷- مفهوم نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱) آن روز گل بودم، می‌گریختم. امروز همه دل شدم، در آویزم. (گریزانی جسم از عشق و شیفتگی دل به عشق)
۲) در هر ذره از آن گل، دلی تعبیه می‌کرد و آن را به نظر عنایت پرورش می‌داد و حکمت با ملائکه می‌گفت: شما در گل منگرید در دل نگرید. (ارزش جسم بر دل و باطن)
۳) جملگی ملائکه را در آن حالت انگشت تعجب در دندان تحیر بماند که این چه سرّ است. (بی خبری ملائکه از شأن بالای انسان)
۴) این را به خودی خود می‌سازم بی‌واسطه، که درو گنج معرفت تعبیه خواهم کرد. (بی‌واسطه بودن آفرینش انسان و پذیرفتن بار امانت الهی)

۱۸ - با توجه به معنی، به کار بردن کدام واژه نامناسب به نظر می‌رسد؟

- ۱) با سیه‌دل چه سود گفتن وعظ
۲) در راه عشق مرحله قرب و طوع نیست
۳) نیست گفتار او مگر تللیس
۴) شد موسم آنکه در گلستان
- نرود میخ آهنین در سنگ
می‌بینمت عیان و دعا می‌فرستم
نیست کردار او مگر تزویر
بلبل به نوا به گفتن آید

۱۹ - در عبارت «گناه ظاهر را عقوبت مسطور جایز نشمرند و اگر برخلاف آن کاری اتفاق افتد، باری کرم و حمیت و کوششی پیوسته آید، برکات آن را نهایت صورت نبندند و اگر در تقریر محاسن این کتاب مجلدات پرداخته شود، هنوز حق آن به واجبی گزارده نیاید و قناعت از دناوت همت و قلت مروت باشد» چند غلط املائی وجود دارد؟

- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۲۰ - در کدام گزینه واژه «وندی - مرگب» وجود ندارد؟

- ۱) بر یاد بناگوش تو بر باد دهم جان
۲) بداندیشان ملامت می‌کنندم
۳) ور به خلوت با دلارامت میسر می‌شود
۴) سفله طبع است جهان بر کرمش تکیه مکن
- تا باد مگر پیش تو بر خاک نهد روی
که تا چند احتمال یار بدخوی؟
در سرایت خود گل افشانست سبزی گو مروی
ای جهان دیده ثبات قدم از سفله مجوی

۲۱ - در کدام گزینه واژه مشخص شده درست معنی شده است؟

- ۱) برافراخت پس دست خیبر گشا
۲) شجاع غضنفر، وصی نبی
۳) بر مصطفی بهر رخصت دوید
۴) به سوی هژبر ژیان کرد رو
- پس سر بریدن بیفشرد پا (بلند کرد)
نهنگ یم قدرت حق علی (مونس)
ازو خواست دستوری اما ندید (مرخصی)
به پیشش برآمد شه جنگجو (خشم‌گین)

۲۲ - مفهوم کدام گزینه به مفهوم «شدت جنگ» اشاره نمی‌کند؟

- ۱) نهاندند آوردگاهی چنان
۲) ز بس گرد از آن رزمگه بردمید
۳) زره لخت و قبا چاک چاک
۴) پرید از رخ کفر در هند رنگ
- که کم دیده باشد زمین و زمان
تن هر دو شد از نظر ناپدید
سر و روی مردان پر از گرد و خاک
تپیدند بت‌خانه‌ها در فرنگ

۲۳ - یکی از آرایه‌های مقابل کدام بیت درست نیست؟

- ۱) تاب رخس، ماه و آفتاب ندارد / بی‌سبب این چرخ، پیچ و تاب ندارد (استعاره، حسن تعلیل)
۲) شهری اندر هوست سوخته در آتش عشق / خلقی اندر طلبت غرقه دریای غم‌اند (تشبیه، مجاز)
۳) سجود کردی و هرگز نگفتی آدم را / من آفریده ز نارم، تو آفریده ز طین (تشبیه، تلمیح)
۴) اشکم ز سوز سینه چو عمان آتش است / دریای شعله مایه باران آتش است (تناقض، اسلوب معادله)

۲۴ - در کدام بیت غلط املائی وجود ندارد؟

- ۱) نسیم صبح را گفتم تو با او جانی داری
۲) اگر آن عهد شکن بر سر میساق آید
۳) گر فراقت نکشد جان به وصال بدهم
۴) دیگری گر همه احسان کند از من بخلست
- کزان جانب که او باشد سبا عنبرفشان آید
جان رفتست که با قالب مشتاق آید
تو گرو بردی اگر جفت و اگر طاق آید
وز تو متبوع بود گر همه احراق آید

۲۵ - تعداد «وابسته‌های پسین» در کدام گزینه کم‌تر است؟

- ۱) حوران بهشتی که دل خلق ستانند
۲) بسیار بود سرو روان و لب خندان
۳) پیداست که سر پنجه ما را چه بود زور
۴) سحر سخنم در همه آفاق ببرند
- هرگز نستانند دل ما که تو داری
لیکن نه بدین صورت و بالا که تو داری
با ساعد سیمین توانا که تو داری
لیکن چه زند با ید بیضا که تو داری؟

۲۶ - در میان واژه‌های زیر معنی چند واژه نادرست است؟

(زنخاند: چاه)، (صنع: آفرینش)، (گران: سنگین)، (حمیت: عزم)، (جیب: یقه)، (شغال: جانوری از تیره گُرگان که جزء رسته گوشت‌خواران است)، (چنگ: نوعی ساز که سر آن خمیده است و یک تار دارد)، (دون همت: عاجز)، (اذن: اجازه)، (گداختن: ذوب کردن)

- ۱) پنج ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۲۷- در ابیات زیر، مجموعاً چند «استعاره» وجود دارد؟

- الف) فغان کردن ز شیر حق بیاموز
ب) چو تنها ماند ماه سرو بالا

- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۲۸- آرایه‌های تمام گزینه‌ها در عبارت زیر یافت می‌شود، به جز:
«از آسمان تاج بارد اما بر سر آن کس که سر فرو آرد».

- ۱) تمرین پرواز کار بدی نیست، ولی برای تو نان و آب نمی‌شود.
۲) من متوجه موضوع نبودم. چنان غرق لذت بودم که چیزی نمی‌فهمیدم.
۳) شما ضربه‌هایتان را به سوی او بی‌هوا پرتاب می‌کنید. شما در سنگر مشروطیت ایستاده‌اید.
۴) در این فاصله، اروپا قدم‌های بزرگی برای پیشرفت برداشته است.

۲۹- در کدام بیت رابطه معنایی «تضمن» به کار نرفته است؟

- ۱) همه سنگ‌ها پاس دار ای پسر
۲) می‌بیاور که ننازد به گل باغ جهان
۳) خاک وجود ما را از آب دیده گل کن
۴) ابر می‌بارد و من می‌شوم از یار جدا

۳۰- ترتیب ابیات زیر از لحاظ داشتن آرایه‌های «تشبیه - حس آمیزی - ایهام - مجاز - جناس تام» کدام است؟

- الف) چشم چپ خویشتن بر آرم
ب) تو خود سر وصل ما نداری
ج) بلبل از افغان رنگین سرخ دارد روی باغ
د) بیا و برگ سفر ساز و زاد ره برگیر
ه) از آتش تجلی خورشید حسن تو

- ۱) ج، الف، ه، ب، د ۲) ه، ج، الف، ب، د ۳) الف، ب، ج، د، ه ۴) ه، ج، د، ب، الف

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۴

شکل درست واژه‌های املائی: بی شائبه: مطمئن، بی شک، بی تردید
سخت

۲ - گزینه ۴

مفهوم بیت سؤال و سایر گزینه‌ها «نرمی و مدارا با دشمنان» است. در گزینه ۴، به دشمنی روزگار با شاعر اشاره می‌کند.
سخت

۳ - گزینه ۴

گوشمال: گوش(اسم)+مال(بن مضارع از مصدر مالیدن)
گزینه ۱) نوآموز: نو+آموز: صفت+بن مضارع
گزینه ۲) خودنویس: خود+نویس: ضمیر+بن مضارع
گزینه ۳) نخست وزیر: نخست+وزیر: صفت+اسم
سخت

۴ - گزینه ۱

مفهوم بیت صورت سؤال این است که ره‌سپردگان عشق، حال عارف واصل را می‌فهمند و اغیار از این مفهوم چیزی در نمی‌یابند. این معانی در ابیات «ب و ج» نیز مشاهده می‌شود.

الف): تقابل عشق و عقل مطرح می‌شود.

د): بی پایانی و بی کرانگی عشق مطرح می‌شود.
سخت

۵ - گزینه ۴

در گزینه ۴، «آتش بقا» تشبیه است اما بیت اغراق ندارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱): «ایهام: هوا» دو معنا دارد: ۱- فضا ۲- عشق و محبت / «ذره شیفته است»، استعاره

گزینه ۲): «خدنگ» (درختی است با چوب سخت) در این بیت مجاز از «تیر» / «به خون خفتن دل» کنایه از «غمگین و زخمی شدن دل»

گزینه ۳): «آب حیوان»: تلمیح به داستان حضرت خضر که آب حیوان (آب حیات) نوشید و عمر جاودان یافت، گویند آب حیات در ظلمات است. / علت نهان شدن آب حیوان شاعرانه و ادبی بیان شده است. (حسن تعلیل)
سخت

۶ - گزینه ۴

در گروه اسمی «روز حاجت» «روز» هسته و «حاجت» مضاف الیه است و ترکیب اضافی می‌سازد.

گزینه ۱) زمانی دیگر

هسته صفت مبهم

گزینه ۲) آن فخر

صفت شمارش هسته

گزینه ۳) گوهر یکدانه

هسته صفت بیانی

* یادآوری: سال گذشته و نیز در دوره اول متوسط با ترکیب وصفی و اضافی آشنا شده‌اید. الگوهای ترکیب وصفی و اضافی:

انواع ترکیب وصفی ۱- صفت پیشین اشاره، مبهم، تعجبی شمارش و ... + هسته مثال: این کلاس و ...

۲- هسته + صفت بیانی، صفت شمارشی مثال: سالِ نکو، سال اول

انواع ترکیب اضافی ۱- هسته + اسم - مثال: کشور ایران

اسم

۲- اسم + ضمیر متصل ← مثال: کتابم، دوستش

سخت

۷ - گزینه ۱

در گزینه ۱ «بین واژه‌های «انعام» و «أنعام» جناس ناهمسان برقرار است. بررسی جناس همسان در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲ «روان» ۱- جان ۲- جاری

گزینه ۳ «غریب» ۱- شگفت و عجیب ۲- دور از وطن و ناآشنا

گزینه ۴ «نای» ۱- ساز نی ۲- نام زندان که مسعود سعد سلمان در آن جا زندانی بود.

سخت

۸ - گزینه ۴

در گزینه ۴ واژه‌های «رنج» و «مرنج» جناس ناهمسان دارند.

گزینه ۱ «باز» ۱- پرنده شکاری ۲- گشاده

گزینه ۲ «چین» ۱- پیچ و تاب ۲- کشور

گزینه ۳ «هزاران» ۱- عدد هزار ۲- بلبان

سخت

۹ - گزینه ۲

شکل درست واژگان املایی: گزارد/ خاست (بلند شدن)

سخت

۱۰ - گزینه ۳

ترکیب‌های اضافی: ۱- عصر حافظ ۲- زبان مرز ۳- خلال داستان ۴- سیبل تمثیل

سخت

۱۱ - گزینه ۳

بررسی غلط‌های املایی در سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ «تبع» ← طبع (عروس طبع: عروس سرشت، اضافه تشبیهی)

گزینه ۲ «آری» ← عاری (به دور)

گزینه ۴ «روزه» ← روضه (باغ و بوستان)

سخت

۱۲ - گزینه ۳

واژه‌های وندی: آسایش - زندگی - دیدار

واژه‌های مرکب: نکبت‌بار

واژه‌های وندی - مرکب: کهن‌سالی - گاه به گاه

سخت

۱۳ - گزینه ۲

امارت - بگزارند درست است.

سخت

۱۴ - گزینه ۱

مفهوم عبارت سوال و گزینه‌های ۲، ۳ و ۴، «ترس از پرسش روز قیامت و خودحسابی»

مفهوم گزینه ۱: به اندازه لازم از حق و حساب خود طلب کن و زیاده‌خواه نباش.

سخت

۱۵ - گزینه ۲

مفهوم بیت سؤال، «به فکر دیگران بودن» است و نظیر همین مضمون در گزینه ۲ یافت می‌شود.

معنی بیت ۲: اگر از گدایی دلجویی کنی و به او چیزی ببخشی از این کار نه زیان می‌بینی و نه شکست خواهی دید.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ «عُزلت و گوشه‌نشینی از خَلق

گزینهٔ ۳) انتظار می‌رود هر کس متناسب با ذات خود عمل کند.

گزینهٔ ۴) یاد کردن از معشوق به نیکی

سخت

۱۶ - گزینه ۴

مفهوم بیت ۴ «وفاداری عاشق» است نه معشوق

سخت

۱۷ - گزینه ۲

مفهوم گزینهٔ ۲: «ارزش انسان به باطن و ضمیر و دل اوست نه به ظاهر و جسم». نجم‌الدین رازی از زبان باری تعالی می‌گوید باید به باطن و دل انسان توجه کرد نه به ظاهر و جسم او.

سخت

۱۸ - گزینه ۲

از طریق رابطهٔ هم‌نشینی با واژهٔ «قرب» در می‌یابیم که واژهٔ «طوع» در این بیت مناسب نمی‌نماید. واژهٔ مناسب این بیت، «بعد» است که با «قرب» در تضاد است.

«در راه عشق مرحلهٔ قرب و بُعد نیست می‌بینمت عیان و دعا می‌فرستمت»

سخت

۱۹ - گزینه ۱

«مسطور» غلط است و املای صحیح آن «مستور» است.

سخت

۲۰ - گزینه ۳

واژه‌های دلارام (دل + آرام) و گل‌افشان، مرکب هستند.

بررسی واژه‌های وندی - مرکب در سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱) بناگوش: بُن + ا + گوش

گزینهٔ ۲) بداندیشان (بد + اندیش + ان)

گزینهٔ ۴) جهان دیده (جهان + دید + ه)

سخت

۲۱ - گزینه ۱

۲: وصی = جانشین ، ۳: رخصت = فرمان، اجازه

۴: هژبر = شیر

سخت

۲۲ - گزینه ۴

بیت ۴ به ترسیدن کفار و دشمنان اشاره دارد نه شدت جنگ.

سخت

۲۳ - گزینه ۳

تلمیح دارد: ۱، اشاره به: سجده نکردن ابلیس بر آدم (ع) ۲، اشاره به داستان خلقت انسان

در بیت ۳ تشبیه وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: استعاره و تشخیص: بی‌تابی ماه و آفتاب / حسن تعلیل: دلیل پیچ و تاب چرخ (آسمان)، روشنی صورت یار است. (دلیل غیر واقعی)

گزینهٔ ۲: تشبیه: دریای غم و آتش عشق، اضافهٔ تشبیهی هستند / مجاز: شهر، مجاز از مردم شهر

گزینهٔ ۴: تناقض: عمان (دریا) آتش و دریای شعله / اسلوب معادله: مصراع دوم مصداقی برای مصراع اول است.

سخت

۲۴ - گزینه ۳

گزینهٔ ۱) سبا ← صبا گزینهٔ ۲) میساق ← میثاق گزینهٔ ۴) متبوع ← مطبوع

سخت

۲۵ - گزینه ۲

در گزینه ۲، دو وابستهٔ پسین وجود دارد: ۱- روان ۲- خندان

بررسی سایر گزینه‌ها

گزینه ۱ (۱-ان ۲-بهشتی ۳-خلق ۴-ما

گزینه ۳ (۱-ما ۲-سیمین ۳-توانا

گزینه ۴ (۱-سخن ۲-م ۳-بیضا

سخت

۲۶ - گزینه ۱

معنای درست واژه‌ها:

۱ - زنخدا: چانه

۲ - حمیت: غیرت، جوانمردی، مردانگی

۳ - شغال: جانور پستانداری از تیرهٔ سگان که جزء رستهٔ گوشت‌خواران است

۴ - چنگ: نوعی ساز که سر آن خمیده است و چند تار دارد.

۵ - دون‌همت: کوتاه‌همت، دارای طبع پست، کوتاه‌اندیشه

سخت

۲۷ - گزینه ۴

در ابیات صورت سؤال در مجموع چهار استعاره وجود دارد:

۱- «الف»: «شیر حق» استعاره از حضرت علی (ع)

۲- «ب»: «ماه» استعاره از «یار و محبوب»

۳- «ب»: «نرگسان»: استعاره از چشمان

۴- «ب»: «لؤلؤ»: استعاره از اشک

سخت

۲۸ - گزینه ۳

در عبارت صورت سؤال آرایه‌های مجاز، کنایه، جناس، استعاره و سجع وجود دارد. در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ نیز یکی از این آرایه‌ها به چشم می‌خورد. فقط در

گزینه ۳ تشبیه وجود دارد که در عبارت صورت سؤال دیده نمی‌شود.

تشریح آرایه‌های صورت سؤال:

استعارهٔ مکنیه: تاج می‌بارد (تاج به باران تشبیه شده که می‌بارد)

مجاز: تاج ← مجاز از قدرت و شکوه

کنایه: سر فرو آوردن

سجع: بارد و فرو آرد

جناس ناهمسان: بر و سر

آرایه‌ها در گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱ (۱) مجاز: نان و آب مجاز از غذا

گزینه ۲ (۲) استعارهٔ مکنیه: غرق لذت (لذت به دریایی تشبیه شده که در آن غرق شده‌اند)

گزینه ۳ (۳) کنایه: بی‌هوا: کنایه از ناگهانی / سنگر مشروطیت ← تشبیه

گزینه ۴ (۴) مجاز: اروپا مجاز از اروپاییان / کنایه: قدم برداشتن کنایه از اقدام کردن

* به نظر می‌رسد که سؤال ایراد دارد چون در گزینه ۳ هم مانند صورت سؤال کنایه وجود دارد. منظور طراح محترم، تمام آرایه‌های هر گزینه بوده است نه

آرایه‌های همهٔ گزینه‌ها!!!

سخت

۲۹ - گزینه ۴

در گزینه ۴ رابطهٔ معنایی تضمّن وجود ندارد و رابطهٔ واژه‌های «ابر و باریدن» و «دل و دلدار» تناسب و «یار و دلدار» مترادف است.

تضمّن‌های موجود در گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ به ترتیب «سنگ و لعل»، «گل و باغ» و «وجود و دل» است.

سخت

۳۰ - گزینه ۲

در پاسخ این تیپ از سؤالات مبحث آرایه‌های ادبی همیشه با آرایه‌هایی شروع می‌کنیم که جواب قطعی دارند و جزء آرایه‌های ساده هستند؛ مثل: جناس - تضاد - پارادوکس. بعد سراغ آرایه‌های معنوی دشوار مثل ایهام و مجاز می‌رویم. البته آرایه حس آمیزی هم جزء آرایه‌هایی است که خیلی مشخص است و زود جواب را برای ما مشخص می‌کند.

چشم سمت چپ	} چپ	} الف) ایهام در کلمه چپ و راست موجود است:
چشم کج بین و احول		
چشم سمت راست	} راست	
صحیح و سالم و استوار		

(ب) مجاز ← «سر» مجازاً اندیشه و فکر و خیال

(ج) حس آمیزی ← افغان رنگین بلب

(د) جناس تام ← «زاد»

در مصراع اول: توشه و آذوقه	}
در مصراع دوم: زاییده شدن و تولد	

(ه) تشبیه ← آتش تجلی خورشید اضافه تشبیهی است.

سخت

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۴	۶ - ۴	۱۱ - ۳	۱۶ - ۴	۲۱ - ۱	۲۶ - ۱
۲ - ۴	۷ - ۱	۱۲ - ۳	۱۷ - ۲	۲۲ - ۴	۲۷ - ۴
۳ - ۴	۸ - ۴	۱۳ - ۲	۱۸ - ۲	۲۳ - ۳	۲۸ - ۳
۴ - ۱	۹ - ۲	۱۴ - ۱	۱۹ - ۱	۲۴ - ۳	۲۹ - ۴
۵ - ۴	۱۰ - ۳	۱۵ - ۲	۲۰ - ۳	۲۵ - ۲	۳۰ - ۲